

נפגשים בפרשה

פרשת משפטים

הברית המושלמת

לאחר מעמד אדיר מלווה בקולות שופר מחרידים נדמה היה כי עם ישראל הגיע לשיא הברית עם ה'. העם שמע ישירות מפי הגבורה את עקרונות הברית בעשרת הדברות, ולכאורה בזה היה צריך להסתיים מעמד הר סיני, אך לא כן. בתום הציוויים והמשפטים הרבים ממשיך מעמד הברית בטקס שנקרא "ברית האגנות" (כד, א-ח).

מה היה חסר במעמד של פרשת יתרו, שמצריך השלמה בפרשתנו? מה מטרתה של ברית האגנות? גם הפרטים הסמליים של הברית דרושים ביאור, בין היתר: מה פשר זריקת הדם על גבי העם והמזבח? מדוע צריך היה לחצות את הדם לשני חלקים? מה מטרת הקרבת הקורבנות דווקא במעמד זה, ולמה דווקא עולות ושלמים? מעמד זה הביא את הברית בין ה' לישראל לפסגה חדשה של קשר ומחויבות. דבר ה': "שלח את עמי ויעבדוני" מתקרב לידי מימוש. השחרור הפיזי כבר היה, ועתה נדרש גם שחרור רוחני במעבר מעבודות מצרים לעבודת ה'.

הצורך בעבודת ה' במדבר, על הר סיני, חרזה את מהלך השחרור. (החל מההתגלות בסנה: "מעבדן את האלהים על הקר הזה" [גיב] דרך העברת דבר ה' אל פרעה: "שלח את עמי ויחגו לי במדבר" [ה,א], הוויכוח עם פרעה על זהות המשתחררים ממצרים, דברי משה הנחרצים לשחרר גם את הצאן והבקר- "כי מִמֶּנּוּ נִקַּח לְעֶבֶד אֶת ה' אֱלֹהֵינוּ" [י, כה-כו], ועד דבר פרעה בשחרור: "לִכֹּן עֲבָדוּ אֶת ה' כְּדַבַּרְכֶּם" [לב, יא]. לאורך כל הגאולה ממצרים חיכה משה לרגע שבו העם יממש את ההתחייבות לעבוד את ה'.

המחויבות של העם בפרשת יתרו באה בקבלת עשרת הדברות. מצוות אלו הן כלליות ויסודיות, ואפשר שגם הן לא נוגעות בפרטי החיים היומיומיים. בזה לא תמה המחויבות. שם, אמנם, אמר העם: "כל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה", אולם יש צורך בפרשת משפטים החודרת לתוך פרטי החיים הקטנים של כל אדם, ומחדירה את המחויבות של העם לדבר ה' בכל רגע קטון בחיים. העם צריך לומר גם "נעשה ונשמע". להפנים. להתחבר בכל ישותו. הדבר דומה ליחס שבין המחויבות הכללית עליה חותם החתן בכתובה, לבין הכניסה ל"חיים עצמים" יום אחרי החופה, אז מתחילים חיי השגרה המאתגרים.

הברית נכרתת בחציית הדם לשני חלקים והזאתם על שני בעלי הברית. המזבח (המסמל את ה') והעם. כך היה נהוג בעבר לכרות ברית, וכשם שנחצו החיות ובתוון עברו שני הצדדים בברית בין הבתרים. (פרשנים שונים השוו בין שני האירועים. למשל ר"י בכור שור כב, ח)

סוף פרשת משפטים זה הזמן לממש את המחויבות לה' בקורבן. בהתקרבות. בהקרבת עולות ושלמים יחדיו. עולה נשרפת כולה על המזבח, ובכך מבטא המקריב את התבטלותו הגמורה כלפי ה' (כדאי לעיין בהרחבה בדברי אברבנאל בהקדמתו לויקרא יג). עולה, המגיעה על ביטול מצוות עשה, ממחישה את הרצון של האדם להתקרב אל קונו ולעלות אל פסגות רוחניות חדשות. לעומתה, שלמי הרשות מגיעים מתוך תשוקה פנימית להודות לה' בשמחה על כל הטוב, ולהתחייב להקדיש את כל שדרות חייו לעבודתו. אף האדם אוכל את הבשר בקורבן השלמים, שכן שאיפתו היא לקדש גם את עולמו החומרי. (מומלץ להעמיק עם משך חכמה על כ, יח)

כשמשה היה עוד במצרים הוא לא ידע מהי הדרך הרצויה בפני ה' לעבוד אותו כעם, ועל כן הוא אמר לפרעה שהוא צריך לקחת איתו את כל החיות: "ואֶנְחֶנּוּ לֹא נִדְעַע מַה נַעֲבֹד אֶת ה' עַד בְּאֲנֹכֶנּוּ שְׁמָה" (י, כו). עתה מתברר שלקשר עם ה' יש שתי בחינות. הברית עם ה' מחייבת את העם גם בשאיפות גדולות וגם בחיבור יומיומי של עולם החומר אל עבודת ה'.

גם במחויבות נשגבה ומלאת הוד של התבטלות וגם במחויבות שמחה של קירבה ודבקות. (רש"י הירש כב, ה) הכרחי לכרות ברית עם ה' בעולות וזבחים גם יחד, ולזרוק את הדם על (יסוד) המזבח, המבטא את נכונות העם לעקוד את חייו הארציים לטובת עבודת ה'. לעבוד את ה' ביראה ובאהבה, באידיאל ומעשה, בחרדה ובשמחה גם יחד. גם בברית הזוגיות יש שתי בחינות. בני הזוג קשורים זה לזו בפן השמיימי וגדוש הרגשות המרוממים, ועם זה גם בפן הארצי, השופע במחויבות מעשית יומיומית הקושרת אותם יחד, ויש הכרח בשתייהן לבניין הזוגיות האידיאלי.

הצמנה למפגש

אצל כל זוג מופיעות שתי הבחינות של הקשר במיטן אהר.

אז איך נראה הקשר הזוגי שלנו? יותר רגשי או יותר מעשי? שמיימי או טכני?

הנושא מזמן לנו אפשרות לשוחח על הצורך בשתיקה, ולאשוב יחד איך לטפח ולהעצים כל אחד מביטויי המחויבות.

להצטרפות לקבוצה השקטה
שלחו הודעה עם המילים:

"נפגשים בפרשה"

לטלפון 054-5459014

או בדף הפייסבוק שלנו: בדרך ערך

בבא אלב

הרצה חדשה יצאה לדרך...

קהילות או ארגונים
מוזמנים להזמין ערב מהנה ומעמיק
להעצמת הזוגיות

מי אנחנו?

אסף וצופיה זילברפלד

מחנכים, מרצים ומדריכי סיורים

מוזמנים אתכם להעצים את השיח הזוגי

נשמח לקבל תובנות, רעיונות או טיפים לשיפור